

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CHYTRÉ VČELIČKY

Popis aktivity	
Vyjadřování neznámé ze vzorce, určování hodnoty výrazu.	
Předpokládané znalosti	
Vzorce pro obsah a obvod trojúhelníka, čtverce a šestiúhelníka	
Potřebné pomůcky	
Kalkulátor	
Zadání	
<p>Včelí plást je úžasná stavba – kolmý řez každou buňkou je pravidelný šestiúhelník a celá stavba se vyznačuje naprostou přesností. Včely i bez znalostí matematických vzorců vědí, že šestiboké buňky umožňují nejlepší využití plochy plástu při zachování maximální pevnosti a optimálním využití stavebního materiálu. Lze ukázat, že existují právě tři pokrytí roviny pravidelnými n-úhelníky – jsou to rovnostranné trojúhelníky, čtverce a právě pravidelné šestiúhelníky.</p> <p>Ukažte, že ze všech tří výše uvedených pravidelných n-úhelníků se stejným obsahem má šestiúhelník nejmenší obvod.</p>	
Možný postup řešení, metodické poznámky	
<p>1) Necht' obsah S rovnostranného trojúhelníka je roven 1. Jeho obvod $o = 3a$, délku strany a vypočítáme ze vztahu $\frac{a^2\sqrt{3}}{4} = 1$, tedy $a^2 = \frac{4}{\sqrt{3}}$. Pomocí kalkulátoru určíme přibližnou hodnotu $a \doteq 1,52$, pak $o \doteq 4,56$.</p> <p>2) Je-li obsah čtverce roven 1, pak délka strany čtverce je 1 a obvod čtverce je 4.</p> <p>3) Pravidelný šestiúhelník se skládá ze šesti rovnostranných trojúhelníků. Je-li jeho obsah roven jedné a stranu šestiúhelníku označíme x, pak $o = 6x$.</p> <p>Platí: $6 \cdot \frac{x^2\sqrt{3}}{4} = 1 \Rightarrow x^2 = \frac{2}{3\sqrt{3}}$. Opět pomocí kalkulátoru určíme $x \doteq 0,62$, tedy $o \doteq 3,72$.</p> <p>Tím jsme potvrdili včelí chytrost: ze všech tří výše uvedených pravidelných n-úhelníků se stejným obsahem má šestiúhelník nejmenší obvod.</p>	
Doplňkové aktivity	
Můžeme dát žákům promyslet, proč neexistuje úplné pokrytí roviny jinými než výše uvedenými pravidelnými n -úhelníky (otázka souvisí s velikostí vnitřního úhlu pravidelného n -úhelníka).	
Obrazový materiál	http://office.microsoft.com/cs-cz/images/results.aspx?qu=v%C4%8Dely&ex=1#ai:MP900316870